

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Теорія і практика перекладу (англійська мова)

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Нешко Світлана Ігорівна svetlana.neshko@gmail.com

Інформація про викладача: <https://kart.edu.ua/staff/neshko-si>

Ель Кассем Олена Володимирівна Jemma_ks@yahoo.co.uk

Інформація про викладача: <https://kart.edu.ua/staff/elkassem-ov>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка фахівців різних видів перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу» є ознайомлення студентів з основними теоретичними принципами усного і письмового перекладу як прикладної науки, підготувати студентів до оволодіння професійними навичками і прийомами усного та письмового перекладу, сформувати у студентів теоретичні знання з найважливіших видів мовно-розумової діяльності з метою використання здобутих знань у практиці усного і письмового перекладу, сформувати і закріпити у студентів стійкі практичні навички усного та письмового перекладу, навчити їх основним видам лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу з метою досягнення адекватної якості перекладу, навчити студентів техніці вільного усного перекладу з метою проведення ділових переговорів англійською мовою і ведення бізнесу іноземною мовою, здійснити психологічну підготовку студентів до подолання міжмовного бар'єру, досягнення максимальної швидкості адекватності та коректності перекладу з метою успішного взаєморозуміння сторін при спілкуванні, сформувати у студентів професійні навички роботи з текстами різної орієнтації, написаними англійською мовою, і навчити використовувати здобуті знання, навчити студентів різним видам комп'ютерного опрацювання текстів, написаних англійською мовою, сформувати у студентів навички з композиції ділових листів, реферування матеріалів, складання анотацій, резюме та інших видів ділової документації, навчити студентів долати психологічний і міжмовних бар'єри, досягати максимальної і безпомилкової побіжності та адекватності перекладу з метою якнайповнішого порозуміння сторін при спілкуванні, розвинути у студентів уміння і навички ведення ділової документації англійською мовою, навчити студентів розв'язувати бізнес-завдання засобами якісного перекладу та іншим прикладним знаряддям, навчити студентів розв'язувати психологічні та екстралінгвістичні (у тому числі країнознавчі) проблеми і долати труднощі, пов'язані з практикою перекладу на ділових переговорах, що ведуться англійською мовою, сформувати у студентів професійні практичні вміння і навички самостійного ведення переговорів англійською мовою.

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	18 кредитів ЄКТС
Кількість модулів:	12
Звітність:	Іспити та заліки
Практичних занять за семестрами, год.	240
Самостійної роботи за семестрами, год	300

ОПИС КУРСУ

КУРС 2, СЕМЕСТР 3, МОДУЛЬ 5

Тема 1 From the history of translation. **Тема 2** Translation theory in different countries. **Тема 3** Theory of translation and types of translation. **Тема 4** Theoretical problems of translation. **Тема 5** Translation transformations.

КУРС 2, СЕМЕСТР 3, МОДУЛЬ 6

Тема 1 Word meanings and their interpretation. **Тема 2** Phraseology. **Тема 3** Context in translation. **Тема 4** Types of texts.

КУРС 2, СЕМЕСТР 4, МОДУЛЬ 7

Тема 1 Інфінітив та інфінітивні конструкції. Переклад неозначеною формою дієслова, особовою формою дієслова, підрядним реченням, дієприкметником, іменником з прислівником, прикметником. **Тема 2** Герундій та дієприкметник. Герундій у функції підмета та предикативного члену, доповнення, після прислівників в функції обставини. Герундіальний комплекс. Герундій після far from.

КУРС 2, СЕМЕСТР 4, МОДУЛЬ 8

Тема 1 Дієприкметник у функції означення, обставини, вступного члена речення. Об'єктний дієприкметниковий зворот. Абсолютна дієприкметникова конструкція. Дієприкметник у функції союзів та прийменників. **Тема 2** Конструкції з дієсловом в пасивному стані. Перехідність та неперехідність дієслів. Зворотні дієслова.

КУРС 3, СЕМЕСТР 5, МОДУЛЬ 9

Тема 1 Умовний спосіб. Форма should + Infinitive, прислівникове речення умови, форми 2-ї та 3-ї особи would + infinitive. **Тема 2** Модальні та допоміжні дієслова. Переклад модальним дієсловом. Переклад вводно-модальним словом та виразом, переклад модальних часток та слів, опущення модального дієслова.

КУРС 3, СЕМЕСТР 5, МОДУЛЬ 10

Тема 1 Каузативні конструкції. Конструкції з першим елементом – перехідним дієсловом, конструкції за to have, to get, конструкції з останнім елементом інфінітивом, конструкції з останнім елементом Participle II, 4-елементна каузативна конструкція (дієслово + іменник + into/out of + герундій/іменник. **Тема 2** Слова-замісники. Замісники іменника, прикметника, дієслова.

КУРС 3, СЕМЕСТР 6, МОДУЛІ 11 та 12

Практикум з усного перекладу текстів різноманітних жанрів з англійської мови (матеріали, які використовуються для перекладу та опрацювання беруться на наступних сайтах:

<https://www.youtube.com/user/TEDtalksDirector>,
<https://www.youtube.com/channel/UCvQECJukTDE2i6aCoMnS-Vg>,
<https://www.youtube.com/c/msnbc/videos>, etc.

Основи перекладацького скоропису.

КУРС 3, СЕМЕСТР 6, МОДУЛЬ 13

Практикум з письмового перекладу текстів на англійську мову

Тема 1 Передача предметно-логічної інформації. **Тема 2** Передача власних імен.

КУРС 4, СЕМЕСТР 7, МОДУЛЬ 14

Практикум з письмового перекладу текстів на англійську мову

Тема 1 Міжмовні реалії при позначенні признаку предмету. **Тема 2** Передача абстрактних понять. **Тема 3** Передача ознак належності. **Тема 4** Передача параметричних висловів. **Тема 5** Передача складних атрибутивних словосполучень

КУРС 4, СЕМЕСТР 8, МОДУЛЬ 15

Практикум з письмового перекладу текстів на англійську мову

Тема 1 Передача дії та її ознак. **Тема 2** Комунікативна та структурно-логічна інформація в перекладі **Тема 3** Передача модальності.

КУРС 4, СЕМЕСТР 8, МОДУЛЬ 16

Практикум з письмового перекладу текстів на англійську мову

Тема 1 Типи предикацій та їх послідовність при перекладі. **Тема 2** Причинно-послідовні відносини. **Тема 3** Згорнута предикація виражена різними частинами мови.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента передбачає вивчення теоретичного матеріалу, який був пройдений протягом заняття, виконання вправ/перекладів в межах домашніх завдань, виконання презентацій (по рекомендації викладача), виконання перекладів з використанням аудіо-візуальних матеріалів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576с.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник – довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. - 608с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 264 с.

4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
5. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Система державного управління США: Навчальний посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2006. - 432 с.

Додаткова

1. Гетьман Ж.А., Федоренко О.О. Неособові форми англійського дієслова і способи їх перекладу на українську мову (на матеріалі текстів з питань економіки): Методичні вказівки. - Запоріжжя: ЗДУ. -2003.- 47 с.
2. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Львів: Вища шк., Вид-во при Львів. Ун-ті, 1983. – 196 с.
3. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод. – К. Эльга Ника-центр. 2003
4. Прус С. І. Практика перекладу: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад» (англійська мова) /Світлана Іванівна Прус, Ольга Леонідівна Клименко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007.– 116 с.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. – Вінниця. Нова книга. 2006.
6. Саприкін С., Чужакін А. Світ усного перекладу. – Вінниця. Нова книга. 2011
7. Слепович В. С. Курс перевода (английский-русский язык). Translation Course: учебное пособие / Виктор Самойлович Слепович.– Мн.: Тетра-Системс, 2002. – 272 с.
8. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Пенькова І.О., Ярощук І.П. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США. Загальні принципи: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2005.-496с.
9. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англomовної юридичної літератури: Навч. Посібник. - Вінниця: Поділля – 2000, 2002. – 327 с.
10. Шевченко, А.И. Учебное пособие по практике перевода общественно-политических текстов. - Запорожье: ЗГУ, 1999. –
11. Шевченко, А.И. Практический курс перевода общественно-политических и экономических текстов: Учебное пособие для студентов старших курсов факультета иностранных языков. - Запорожье: ЗГУ, 1999. –
12. Gentzler E. Contemporary Translation Theories. – London and New York: Routledge, 1993.
13. Sandra E. Lamb. How to write it. A complete guide to everything you will ever write. - Ten Speed Press, 1998.
14. Geffner C., Andrea B. Business English: a complete guide to developing an effective business writing style. – 3rd ed.- Barron’s Publishing Company, 1998.- 351p.
15. Lynn Visson Where Russians go wrong in spoken English. Fords and phrases in the context of two cultures. – M. R.Valent. 2013.
16. Paul Wilkinson International relations. A very short introduction. – Oxford University Press Inc., New York, 2007. – 144 p.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E

Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

КОМПЕТЕНТНОСТІ

ІК – інтегральна компетентність

ЗК – загальна компетентність

ФК – фахова компетентність

ІК – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти культурою мислення;

ЗК 05. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями, узагальнювати сприйняту інформацію, ставити цілі і обирати шляхи їх досягнення;

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою;

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні;

ФК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

ФК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

ФК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються, критично осмислювати лінгвістичні теорії, концепції, підходи та використовувати їх у перекладацькій діяльності;

ФК 04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, застосовувати комунікативні стратегії (риторичні та стилістичні) відповідно до прийнятих норм у різних сферах комунікації та використання їх для вирішення професійних задач;

ФК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах

спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

ФК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу мовних матеріалів для забезпечення комунікативних завдань в тому числі й у галузі залізничного транспорту;

ФК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією (зокрема, залізничної галузі) для розв'язання професійних завдань;

ФК 09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, технічного перекладу галузевого спрямування)

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;

РН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

РН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти, узагальнювати отримані знання, вивчати нові тенденції та підходи для подальшого використання у професійній діяльності чи зміни вектора працевлаштування;

РН 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;

РН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів у проведенні навчальних занять як викладача та підготовки навчально-методичної документації з відповідних дисциплін;

РН 09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;

РН 11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

РН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

РН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

РН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (зокрема, галузевої спрямованості);

РН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної та загальної інженерної та економічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

РН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням:
<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>